

LABORATORIUM ETNOGRAFICZNE

Temat: Etnografia smogu: wyobrażenia, dyskursy i praktyki

Prowadzący: dr Marek Pawlak

Miejsce: Kraków

Problematyka: laboratorium etnograficzne dotyczy problematyki smogu, który w antropologii rozumiany jest nie tylko jako fizyczne zjawisko zanieczyszczenia powietrza, ale również jako kontekst wytwarzania rozmaitych powiązań, strategii i praktyk społecznych, kulturowych, ekonomicznych i politycznych. Antropologia, niemal od początku swego istnienia, zajmuje się środowiskiem naturalnym i klimatem jako istotnymi aspektami życia społecznego. Współcześnie natomiast, wraz z postępującymi globalnymi zmianami klimatycznymi i ich konsekwencjami dla lokalnych światów, problematyka zanieczyszczeń powietrza stała się niezwykle istotnym terenem badawczym, w ramach którego wyłaniają się złożone relacje pomiędzy praktykami społecznymi, znaczeniami kulturowymi i ekonomią polityczną. Tym samym, celem laboratorium etnograficznego jest pogłębiona i refleksyjna eksploracja kontekstów smogu w Krakowie, która pozwoli na sprobematyzowanie istniejących wyobrażeń na temat tego zjawiska. Laboratorium podzielone zostanie na trzy podstawowe etapy: 1. Przygotowanie konceptualne do badań smogu (krytyczne opracowywanie istniejącej literatury antropologicznej na temat smogu, zanieczyszczeń powietrza i zmian klimatycznych; konceptualizacje problemu badawczego); 2. Badania etnograficzne (każdy z uczestników laboratorium będzie prowadził indywidualny mini-projekt badawczy na temat smogu); 3. Opracowywanie rezultatów badań (wyniki uzyskane w ramach prowadzonych mini-projektów zostaną wspólnie przepracowane, co pozwoli sprobematyzować smog jako zjawisko społeczne, kulturowe, ekonomiczne i polityczne)

Teren: badania etnograficzne przeprowadzone będą w Krakowie (zima 2018/2019), aczkolwiek konceptualizacje terenu będą wychodziły poza jego klasyczne (geograficzne) rozumienie.

Wybrane konteksty badawcze (przykłady): dyskursy na temat smogu i zanieczyszczeń; aktywizm lokalny i praktyki antysmogowe; bieda energetyczna; niezamierzone konsekwencje i paradoksy walki ze smogiem; zdrowie i polityka antysmogowa; przestrzeń miejska a smog (krajobrazy smogu); oficjalne i nieoficjalne strategie radzenia sobie ze smogiem; narracje smogowe (archiwum smogu); smog i neoliberalizm (utowarowienie smogu i praktyk antysmogowych)...

Metody badań: obserwacja uczestnicząca (notatki terenowe), wywiady etnograficzne i nieformalne rozmowy, analiza dyskursu publicznego (materiały informacyjne, publikacje prasowe, strony internetowe, blogi etc.), dokumentacja fotograficzną/filmową.

Rezultaty: laboratorium zakończy się raportem z przeprowadzonych badań etnograficznych, aczkolwiek planowana jest również popularyzacja wyników badań, na przykład w formie seminarium lub mini-konferencji (lub też w innych formach popularyzacji wiedzy antropologicznej – kwestie te zostaną omówione w trakcie laboratorium).

Wymagania: przygotowanie teoretyczne i konceptualne do badań etnograficznych smogu wymaga znajomości języka angielskiego (opracowywana na laboratorium literatura naukowa dostępna jest tylko w języku angielskim; prowadzący udostępni wszystkie potrzebne materiały)